Wymagania edukacyjne, metody i formy pracy z języka angielskiego

Poziom podstawowy

Klasa czwarta

IV Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II w Łukowie

I. Cele kształcenia

Nauczanie języka angielskiego na poziomie podstawowym ma na celu przede wszystkim rozwijanie u ucznia umiejętności skutecznego porozumiewania się w sytuacjach życia codziennego oraz kształtowanie kompetencji językowych obejmujących rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych, tworzenie wypowiedzi ustnych i pisemnych, a także reagowanie językowe.

Program zakłada systematyczne poszerzanie zasobu słownictwa i rozwijanie poprawności gramatycznej, a jednocześnie kształtowanie u ucznia umiejętności samodzielnego uczenia się języka. Istotnym elementem jest rozwijanie kompetencji interkulturowej oraz poszerzanie wiedzy o krajach anglojęzycznych, co przygotowuje ucznia do wykorzystania języka w sytuacjach edukacyjnych, społecznych i zawodowych.

Nauczanie obejmuje również rozwijanie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji i technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz kształtowanie postawy otwartości, tolerancji i szacunku wobec innych kultur. Całość procesu dydaktycznego zmierza do przygotowania ucznia do egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym.

II. Wymagania edukacyjne

1. Rozumienie ze słuchu

Uczeń rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi, dialogów, komunikatów i nagrań oraz potrafi wyszukać w nich informacje szczegółowe. Określa główną myśl wypowiedzi, rozpoznaje intencje rozmówców i kontekst wypowiedzi. Rozumie podstawowe polecenia i instrukcje, rozpoznaje słownictwo i struktury gramatyczne w wypowiedziach oraz potrafi wykorzystać informacje z nagrania do wykonania zadania.

2. Rozumienie tekstów pisanych

Uczeń rozumie ogólny sens prostych tekstów, wyszukuje w nich określone informacje oraz określa główną myśl tekstu lub jego fragmentu. Rozpoznaje intencje autora i kontekst wypowiedzi, dostrzega związki między poszczególnymi częściami tekstu oraz rozumie znaczenie podstawowego słownictwa i struktur gramatycznych w kontekście, korzystając ze strategii domyślania się znaczenia nieznanych słów.

3. Tworzenie wypowiedzi ustnych

Uczeń przedstawia siebie i inne osoby, opisuje osoby, miejsca, przedmioty, wydarzenia i sytuacje oraz opowiada o własnych doświadczeniach, zainteresowaniach i planach. Przedstawia i uzasadnia opinie, wyraża uczucia, preferencje i potrzeby, przekazuje informacje, relacjonuje wydarzenia oraz porównuje osoby, miejsca

i rzeczy. Uczestniczy w rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych i stosuje strategie komunikacyjne w razie trudności językowych.

4. Tworzenie wypowiedzi pisemnych

Uczeń tworzy krótkie i spójne wypowiedzi pisemne zgodne z poleceniem, opisuje osoby, miejsca i wydarzenia oraz przedstawia własne opinie i doświadczenia. Stosuje odpowiednie zwroty rozpoczynające i kończące wypowiedź, zachowuje podstawową poprawność gramatyczną, leksykalną, ortograficzną i interpunkcyjną oraz dostosowuje styl do sytuacji komunikacyjnej. Tworzy m.in. wiadomości, e-maile, wpisy, opisy, zaproszenia i krótkie wypowiedzi argumentacyjne.

5. Reagowanie językowe

Uczeń rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę, uzyskuje i przekazuje informacje, prosi o informacje i wyjaśnienia. Wyraża zgodę i sprzeciw oraz własną opinię, proponuje rozwiązania, przyjmuje i odrzuca propozycje, składa życzenia, podziękowania i przeprosiny, prosi o pomoc, udziela rad i wskazówek oraz reaguje adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej.

6. Znajomość środków językowych

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem słownictwa dotyczącym życia codziennego oraz stosuje podstawowe struktury gramatyczne, w tym czasy gramatyczne, czasowniki modalne i podstawowe konstrukcje czasownikowe. Posługuje się przyimkami, zaimkami, określnikami i spójnikami oraz konstrukcjami służącymi do wyrażania opinii, możliwości, konieczności, zakazu, prośby i rady, wykorzystując poznane struktury w komunikacji ustnej i pisemnej.

7. Wiedza o kulturze

Uczeń posiada podstawową wiedzę o krajach anglojęzycznych oraz zna wybrane elementy ich kultury, tradycji i życia codziennego. Dostrzega podobieństwa i różnice kulturowe, wykazuje szacunek wobec odmienności kulturowej i potrafi wykorzystać wiedzę kulturową w komunikacji.

III. Zakres tematyczny

W ramach realizacji programu nauczania uczeń rozwija słownictwo i umiejętności językowe związane w szczególności z następującymi obszarami tematycznymi:

- człowiek
- miejsce zamieszkania
- edukacja
- praca
- życie rodzinne i towarzyskie
- żywienie
- zakupy i usługi
- podróżowanie i turystyka
- kultura
- sport

- zdrowie
- nauka i technika
- świat przyrody
- państwo i społeczeństwo

IV. Metody pracy

W procesie dydaktycznym stosuje się różnorodne metody i techniki nauczania, dostosowane do wieku, poziomu językowego oraz indywidualnych potrzeb uczniów. Wykorzystuje się w szczególności metodę komunikacyjną, rozwijającą praktyczne posługiwanie się językiem, metodę zadaniową, opartą na wykonywaniu zadań wymagających użycia języka w określonym celu, metodę bezpośrednią oraz metodę audiolingwalną, ćwiczącą wymowę, struktury i zwroty językowe.

Istotne miejsce zajmują metody aktywizujące, takie jak burza mózgów, dyskusja, odgrywanie ról, drama, mapa myśli oraz gry i zabawy językowe. Stosuje się również pracę z tekstem pisanym oraz z materiałem audio i audiowizualnym, ćwiczenia leksykalne, gramatyczne i egzaminacyjne, a także metodę projektu i pracę z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Dodatkowo wykorzystywane są samoocena i ocena koleżeńska, elementy pracy metodą problemową oraz ćwiczenia rozwijające samodzielność i odpowiedzialność ucznia za proces uczenia się. Dobór metod powinien uwzględniać zróżnicowane możliwości psychofizyczne uczniów i sprzyjać ich aktywnemu udziałowi w zajęciach.

V. Formy pracy

Zajęcia organizowane są z wykorzystaniem różnych form pracy, dostosowanych do charakteru realizowanych zadań:

Forma pracy	Przykładowe działania
Praca indywidualna	Ćwiczenia leksykalne i gramatyczne, czytanie tekstów, słuchanie nagrań, tworzenie wypowiedzi pisemnych, zadania egzaminacyjne, samoocena.
Praca w parach	Prowadzenie dialogów, ćwiczenia komunikacyjne, odgrywanie ról, wzajemne sprawdzanie zadań, ćwiczenia wymowy.
Praca w małych grupach	Projekty, rozwiązywanie problemów, prezentacje, dyskusje, gry językowe, zadania wymagające współpracy.
Praca z całą klasą	Dyskusja kierowana, wprowadzenie nowego materiału, analiza tekstu, praca z nagraniem, podsumowanie lekcji.
Praca projektowa	Indywidualne lub zespołowe przygotowywanie prezentacji, plakatów, projektów multimedialnych i materiałów informacyjnych.

VI. Kryteria ogólne oceniania

Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze pod uwagę szereg czynników odnoszących się zarówno do poziomu opanowania wiedzy i umiejętności językowych, jak i do postawy ucznia wobec procesu uczenia się. W

przypadku wypowiedzi ustnych szczególne znaczenie ma skuteczność komunikacyjna, a popełniane błędy uwzględnia się w kontekście ich wpływu na zrozumienie wypowiedzi. Poniższa tabela przedstawia kryteria brane pod uwagę przy ocenianiu.

Lp.	Kryterium oceniania
1	Stopień opanowania wiadomości i umiejętności określonych wymaganiami edukacyjnymi
2	Poprawność językowa oraz zakres stosowanego słownictwa
3	Poprawność i różnorodność struktur gramatycznych
4	Skuteczność komunikacji (szczególnie w wypowiedziach ustnych)
5	Rozumienie tekstów słuchanych i pisanych
6	Umiejętność tworzenia wypowiedzi ustnych i pisemnych
7	Samodzielność i systematyczność pracy
8	Postępy ucznia i jego aktywność na zajęciach
9	Przygotowanie do lekcji oraz umiejętność współpracy z innymi uczniami

VII. Ogólne wymagania na poszczególne oceny

Wymagania na poszczególne oceny szkolne, od niedostatecznej do celującej, przedstawia poniższa tabela. Uwzględnia ona stopień opanowania wiadomości i umiejętności, poprawność językową, zakres słownictwa oraz stopień samodzielności ucznia w wykonywaniu zadań.

Ocena	Ogólna charakterystyka wymagań
Celująca (6)	Opanował wiadomości i umiejętności wykraczające poza wymagania podstawowe. Bardzo sprawnie i twórczo posługuje się językiem, swobodnie się komunikuje, tworzy spójne i poprawne wypowiedzi, korzysta samodzielnie z dodatkowych źródeł, aktywnie i twórczo uczestniczy w zajęciach.
Bardzo dobra (5)	Bardzo dobrze opanował wymagany zakres wiadomości i umiejętności. Rozumie główny sens i większość informacji szczegółowych, sprawnie komunikuje się w typowych sytuacjach, tworzy logiczne wypowiedzi, poprawnie stosuje słownictwo i gramatykę, samodzielnie wykonuje zadania i aktywnie uczestniczy w lekcjach.
Dobra (4)	Dobrze opanował wiadomości i umiejętności. Rozumie główną myśl i większość podstawowych informacji, porozumiewa się w większości typowych sytuacji, tworzy zrozumiałe wypowiedzi, popełniane błędy zazwyczaj nie zakłócają komunikacji; przy trudniejszych zadaniach potrzebuje niewielkiej pomocy nauczyciela.
Dostateczna (3)	Opanował podstawowe wiadomości i umiejętności. Rozumie proste wypowiedzi i teksty, komunikuje się w prostych, typowych sytuacjach, tworzy krótkie wypowiedzi, posługuje się ograniczonym słownictwem i popełnia liczne błędy gramatyczne; przy trudniejszych zadaniach wymaga pomocy nauczyciela.
Dopuszczająca (2)	Opanował wiadomości i umiejętności w zakresie niezbędnego minimum. Rozumie najprostsze polecenia, przekazuje podstawowe informacje na znane tematy, tworzy

Ocena	Ogólna charakterystyka wymagań
	bardzo krótkie i proste wypowiedzi; popełnia liczne błędy, które mogą utrudniać komunikację, i wykonuje zadania przy znacznej pomocy nauczyciela.
Niedostateczna (1)	Nie opanował wiadomości i umiejętności koniecznych do dalszej nauki. Nie rozumie podstawowych poleceń i prostych komunikatów, nie potrafi przekazać podstawowych informacji ani wykonać prostych zadań nawet przy pomocy nauczyciela, nie podejmuje systematycznej pracy nad uzupełnianiem braków.

VIII. Dostosowanie wymagań edukacyjnych

W przypadku uczniów posiadających opinię lub orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej wymagania edukacyjne dostosowuje się do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, zgodnie z zaleceniami zawartymi w dokumentacji. Dostosowanie może obejmować m.in. dostosowanie tempa pracy, wydłużenie czasu na wykonanie zadań, zmniejszenie liczby ćwiczeń przy zachowaniu ich podstawowego celu, dzielenie złożonych poleceń na etapy oraz udzielanie dodatkowych wyjaśnień i przykładów.

Możliwe jest również stosowanie materiałów wspierających rozumienie treści, umożliwienie korzystania z odpowiednich pomocy dydaktycznych, różnicowanie sposobów sprawdzania wiedzy i umiejętności oraz uwzględnianie indywidualnych możliwości i tempa pracy ucznia przy ocenianiu jego postępów. Dostosowanie wymagań nie oznacza obniżenia celów kształcenia, lecz dostosowanie sposobu pracy, form sprawdzania oraz warunków ich osiągania do potrzeb ucznia.

IX. Zasady organizacji procesu dydaktycznego

Lekcje powinny umożliwiać uczniom możliwie częste praktyczne wykorzystywanie języka angielskiego, a nauczyciel stosuje różnorodne metody i formy pracy, uwzględniając zróżnicowany poziom językowy uczniów. W procesie nauczania rozwijane są wszystkie podstawowe sprawności językowe – słuchanie, czytanie, mówienie i pisanie – a poznane słownictwo i struktury gramatyczne są systematycznie utrwalane.

Uczniowie są zachęcani do samodzielnego korzystania ze słowników, materiałów edukacyjnych i zasobów cyfrowych, a w nauczaniu wykorzystuje się autentyczne materiały językowe dostosowane do poziomu uczniów. Stwarza się uczniom możliwość samooceny i refleksji nad własnym procesem uczenia się, a w ocenianiu uwzględnia się nie tylko poziom osiągnięć, ale również postępy ucznia i jego zaangażowanie w proces edukacyjny.

X. Postanowienia końcowe

Niniejszy dokument stanowi podstawę do planowania procesu dydaktycznego oraz formułowania wymagań edukacyjnych z języka angielskiego na poziomie podstawowym w liceum ogólnokształcącym. Wymagania mogą być uszczegóławiane w zależności od realizowanego programu nauczania, podręcznika, poziomu klasy oraz indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów.

Dokument należy stosować z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa oświatowego, statutu szkoły, programu nauczania oraz wewnątrzszkolnych zasad oceniania.